

прочувствена, трогателна, покъртителна... и в някаква степен задължително романтично преекспонирана разходка. Ако изобщо можем да открием поддържаща интертекст семантична съотнесеност между заглавията на Флобер и на Вазов, то тя неизбежно попада в режима на санкцията. Възпитанието на чувствата и разхождането „по Европа“ като проява на чувствителност, която трябва да бъде възпитана, образована и лечебно изтръгната от свръхдозираността на емоцията си.

Творбата на Вазов доста стриктно изпълнява подобна процедура, като дори предварително обявява и намеренията си, и средствата, чрез които ще постигне търсения „възпитателен“ ефект:

*Нека да оставя за една минута
нашата румелийска столица прочута.
Искам да се дигна мислено, с духът
горе в небесата, из синята твърд
и яхнал на мойта фантазия лека,
да се впусна вихрам в разходка далека*

...

*Всичко, щото видя, вярно ще предам,
тяхната природа ще опиша вам
и за да не бъде разказът ми гол,
аз ще го поръся... с антическа сол.*

(Вазов 1975: 45)

Шеговитата фриволност на начинанието, поддържана последователно в цялата творба от ритъм, рима, звукопис, проектира чувството за безпределна освободеност, която като че ли се наслаждава на собствената си енергия, на чистата способност за движение. Разхождането по Европа настоятелно е определяно като безцелно, удоволствено, като проява на некултивиран каприз, а от тук и движението се описва като хаотично безметежно – няма маршрути, само прищявки на фантазното („на мойта фантазия на ветра послушен“; „На юг, на юг фъркам“; „Но мойта фантазия, лека и блудяща, // на брегове други бърже ме изважда“; „Но сега мързи ме там да слазям аз...“). Движи се самата мечта по пътуването, по неспирното прекосяване на нови и нови пространства. Да не беше „антическата сол“ на възпитанието, фантазното едва ли някога би се завърнало в лоното „гнездо“ на аза.

Свободното реене всъщност е успоредено от политическа сатира, в която картата на една пространствено и времево преобърната Европа плаши и стряска (прекроява) прекомерната чувствителност. Изместен е преди всичко модусът на тази другочентрична европейска картография, защото при цялата си демонстрирана фриволност фантазното движение всъщност категорично запазва ориентира на изходното като свой тъловен речник: румелийското, „нашата столица“ и дори „ние отсрещ Румелия“ са операторите както на визитите, така и на коментарните им приложения. Движението в пространството е и движено назад във времето и драмата на историята (разказът за нея, достигнал до румелийското) често е единственото, което е способен да „види“ разхождащият се. Неслучайно дескрипциото, естественият наративен избор при пътеписа, е вклинено в експлицитно заявения модел на гатанката: „Кой е тоя старец в държавата